

Sygn. akt III AUa 2498/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Marek Procek
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania S. J. (S. J.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanego J. K. (K.)

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia

na skutek apelacji ubezpieczonego S. J.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 9 września 2011r. sygn. akt XI U 1025/11

oddala apelację.

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2498/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lutego 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że J. K. u płatnika składek FHU S. J. podlega jako osoba wykonująca umowę agencyjną lub umowę o świadczenie usług i praca jest wykonywana w siedzibie lub miejscu prowadzenia działalności gospodarczej (z tytułu umowy zlecenia) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wypadkowemu w okresie od 6 listopada 2002 roku do 31

marca 2003 roku. Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko organ rentowy powołał się na przepisy art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz stwierdził, iż z ustaleń pokontrolnych wynika, że umowa zlecenie zawarta z płatnikiem J. S. - J. wykonywana była w siedzibie lub miejscu prowadzenia działalności gospodarczej zleceniodawcy.

Odwołanie od przedstawionej decyzji wniósł S. J. domagając się jej uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Odwołujący argumentował, iż został poinformowany przez pracowników ZUS o tym, że powinien odprowadzać tylko składki emerytalne – rentowe z wyłączeniem składek na ubezpieczenie wypadkowe.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 9 września 2011 roku sygn. akt XI U 1025/11 Sąd Okręgowy w Katowicach - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych XI Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego Sąd pierwszej instancji ustalił, że S. J. od 1998 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie handlu artykułami spożywczymi.

W 2002 roku poszerzył zakres swojej działalności gospodarczej o dozorowanie sprzętu technicznego. Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika i ta okoliczność,

że w tym celu zawarł dnia 1 czerwca 2002 roku z Kopalnią (...) S.A. stosowną umowę o dozorowanie obiektów i sprzętu technicznego. Celem realizacji przedmiotowej umowy, S. J. zawarł z J. K. dnia

14 października 2002 roku umowę zlecenia na okres do 30 października 2003 roku,

na mocy której zainteresowany sprawował dozór sprzętu technicznego. Jak nadto ustalono, zainteresowany J. K. w spornym okresie nie był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia w D. S. w J., pobiera świadczenie emerytalne z ZUS nieprzerwanie od 19 lutego 2003 roku.

Sąd Okręgowy zaznaczył, iż odwołujący na rozprawie dnia 9 września 2011 roku przyznał, że miejscem wykonywania pracy zainteresowanego nie była siedziba odwołującego ale obiekt należący do spółki (...). Nadto podkreślono,

iż odwołujący powołał się na zeznania świadków M. Ż. i W. Z. złożone do akt sprawy XI U 1406/09. Świadkowie ci twierdzili, że przed podpisaniem przez odwołującego umowy o świadczenie usług dozoru

z Kopalnią (...) S.A. byli razem w oddziale organu rentowego

w S.. Pracownik ZUS miał poinformować odwołującego,

iż w przedstawionym przez niego stanie faktycznym winien on opłacać za osoby zatrudnione jedynie składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Organ rentowy

w okresie od 2003 roku do 2008 roku informował pisemnie odwołującego, iż nie ma on obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu zatrudnianych przez siebie pracowników. Organ rentowy wystawił odwołującemu za rok 2007 i 2008 zaświadczenie o niezaleganiu w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne.

Na rozprawie w dniu 9 września 2011 roku odwołujący podniósł,

że nie kwestionuje decyzji ZUS w zakresie objęcia zainteresowanego obowiązkowo ubezpieczeniem emerytalnemu i rentowemu, natomiast kwestionuje obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie wypadkowe w spornym okresie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji stwierdził,

że odwołanie ubezpieczonego podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że po stronie odwołującego istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie wypadkowe.

Uzasadniając zajęte stanowisko z punktu widzenia obowiązujących przepisów prawa, Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę na uregulowanie zawarte w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 205 poz. 1585 ze zm.), zgodnie z którym obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zgodnie z treścią art. 12 ust. 3 wskazanej ustawy w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2009 roku nie podlegają

ubezpieczeniu wypadkowemu osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 jeżeli wykonują pracę poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska odwołującego co do faktu, że umowa na wykonywanie usług dozorowych obejmowała pracę poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy. Sąd pierwszej instancji argumentował,

iż odwołujący zawarł z Kopalnią (...) S.A. z siedzibą w J. umowę, w zakres której wchodziło dozоровanie obiektów i sprzętu technicznego

a także rejonu na których są zlokalizowane. Zatem J. było to miejsce świadczenia usług przez odwołującego. Sąd pierwszej instancji podzielił w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 27 stycznia 2011 roku do sprawy I UK 139/10, zgodnie z którym „zleceniobiorca wykonujący pracę w miejscach wynikających ściśle ze zleceń zleceniodawcy podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu z tytułu wypadków przy pracy, bowiem w rozumieniu ustawy z 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych miejsca pracy wskazanego przez zleceniodawcę nie można wyłączyć z pojęcia „miejsca prowadzenia działalności zleceniodawcy”.

Sąd pierwszej instancji nie kwestionował przy tym faktu, że odwołujący był w organie rentowym celem uzyskania informacji w zakresie obowiązku opłacania składek i pewne informacje ogólne uzyskał. Jednakże, zdaniem Sądu Okręgowego, należy mieć na uwadze okoliczność, że przypadek każdej z zatrudnionych przez niego osób stanowi odrębny stan faktyczny, a zakres informacji powinien odnosić się indywidualnie do każdej z tych osób. Jak wskazał Sąd pierwszej instancji, ma to związek z tym, że odwołujący zatrudniał osoby pobierające świadczenia z organu rentowego, jak też osoby wykonujące pracę na rzecz spółki w ramach stosunku pracy,

a jednocześnie pozostające w stosunku zlecenia z odwołującym. Zaś do każdej z takich osób należy odnieść inne przepisy prawne z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego wyroku wniósł pełnomocnik F.H.U.

S. J..

Wnoszący środek odwoławczy zaskarżył opisany wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisów postępowania cywilnego w szczególności art. 217 § 1, 227, 232 k.p.c. polegającą na pominięciu wyjaśnienia i ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności oraz nieprzeprowadzenie pełnego postępowania dowodowego

i nierozważenie w sposób wszechstronny i bezstronny całego zgromadzonego

w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że zainteresowany J. P. podlega również obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu, zaś praca wykonywana była przez niego w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego.

W oparciu o przedstawiony zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie, że zainteresowany podlega u odwołującego obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego podniesiono, że organ rentowy poinformował odwołującego, iż nie ma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu zatrudnianych przez siebie pracowników oraz wystawił odwołującemu zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek za ubezpieczenie zdrowotne za 2007 rok i za 2008 rok. Ponadto w okresie od 2003 roku do 2008 roku informowano pisemnie odwołującego, że nie ma on obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe z tytułu zatrudnionych przez siebie pracowników. Podniesiono również, że zainteresowany nie wykonywał pracy

w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez F.H.U. S. J. która znajduje się w J. przy ulicy (...) jak również w siedzibie zleceniodawcy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, a co za tym idzie podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 9 września 2011 roku sygn. akt XI U 1025/11 odpowiada prawu.

W pierwszym rzędzie stwierdzić bowiem należy, iż w ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, nie naruszył przepisów prawa ani postępowania cywilnego w tym art. 233 § 1 k.p.c.

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył podlegania przez J. K. obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu określonymu w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 205 poz. 1585 ze zm.) z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia w F.H.U. S. J. w J..

Zgodnie z powyższym przepisem ubezpieczeniu temu podlegają osoby objęte ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym. Dotyczy to również osób wykonujących pracę m.in. na podstawie umowy zlecenia, chyba, że wykonują ją poza siedzibą lub miejscem prowadzenia działalności zleceniodawcy (art. 6 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 12 ust. 3 w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2009 roku).

Istota sporu sprowadzała się do oceny, czy zainteresowany jako zleceniobiorca wykonywał pracę poza siedzibą lub miejscem prowadzenia przez zleceniodawcę działalności w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Okoliczności faktyczne rozstrzyganej sprawy były bezsporne i przedstawiają się w sposób ustalony przez Sąd Okręgowy w Katowicach. Poza sporem zatem było, że zainteresowany J. K. wykonywał umowę zlecenia poza siedzibą skarżącego. Nie oznacza to jednak, że podlegał on wyłączeniu z ubezpieczenia wypadkowego. Orzecznictwo stwierdza bowiem, że celem unormowania art. 12 ust. 3 ustawy systemowej w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2009 roku było wyłączenie z obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego tylko tych zleceniobiorców, którzy wykonywali zlecenie poza siedzibą zleceniodawcy i jednocześnie poza miejscem prowadzenia przez niego działalności rozumianym jako mające substrat materialny miejsce rzeczywistego realizowania zadań objętych przedmiotem działalności zleceniodawcy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 roku sygn. akt I UK 264/10, z 24 marca 2011 roku sygn. akt I UK 174/10).

Zgodnie z umową zlecenia zawartą pomiędzy S. J. a J. K. zleceniobiorca miał dozorować sprzęt techniczny znajdujący się na terenie Kopalni (...). Dozorowanie obiektów i sprzętu technicznego wchodziło w zakres działalności prowadzonej przez zleceniodawcę. Skoro zatem zainteresowany wykonywał zadania zleceniodawcy wynikające z zawartej przez niego w dniu 1 czerwca 2002 roku umowy z Kopalnią (...), to nie można przyjąć, że zleceniobiorca wykonywał pracę poza terenem działalności zleceniodawcy. Praca J. K. była ściśle związana z działalnością S. J.. Słusznie zatem uznał Sąd Okręgowy w Katowicach, że nie było podstaw do wyłączenia zainteresowanego z ubezpieczenia wypadkowego.

Sąd Apelacyjny uznaje również za trafne stanowisko Sądu pierwszej instancji odnośnie informacji uzyskiwanych przez skarżącego od organu rentowego w kwestii obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie wypadkowe za zatrudniane przez niego osoby. Słusznie stwierdził Sąd Okręgowy, że sytuacja osób zatrudnianych przez S. J. była zróżnicowana pod względem faktycznym i prawnym. Uzyskiwane przez niego informacje mogły mieć jedynie charakter ogólny i nie można ich było odnosić do każdej z zatrudnionych osób.

Należy zgodzić się w tym miejscu ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 31 maja 2012 roku sygn. akt III AUa 2424/11, iż ewentualne błędne udzielenie informacji przez pracownika ZUS w

kwestii podlegania ubezpieczeniu wypadkowemu (przy bezspornym istnieniu tego obowiązku), może mieć znaczenie przy wymierzaniu odsetek z tytułu nieopłacenia składek na to ubezpieczenie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA M. Żurecki /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek